

Titulació	Tipus	Curs
Microbiologia	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Mariana Teles Pereira

Correu electrònic: mariana.teles@uab.cat

Equip docent

Jessica Martinez Vargas

Mariana Teles Pereira

Francisco Javier Carrasco Trancoso

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

És recomanable repassar els temes sobre la diversitat animal (zoologia) i els conceptes generals de genètica, evolució i biologia cel·lular de batxillerat. Es recomana així mateix fer un repàs d'allò que s'hagi estudiat, en etapes educatives anteriors, de l'estructura (anatomia) i el funcionament (fisiologia) dels éssers vius animals, en particular dels humans.

Objectius

A l'assignatura es complementa la introducció a l'estudi de la diversitat morfològica i anatòmica dels diversos grups d'animals, amb la descripció del funcionament dels principals sistemes fisiològics dels animals, en particular dels humans. Ambdues aproximacions complementen les perspectives sistemàtica i filogenètica amb l'anatòmica i funcional de l'assignatura. A final del curs l'alumnat serà capaç de:

1. Situar a cada grup animal en un context ecofisiològic, valorant-lo en relació al nombre d'espècies, habitat i forma de vida, posició dins els ecosistemes i importància en relació al seu interès per les ciències aplicades i interès econòmic.
2. Entendre l'organització i les bases biològiques dels principals sistemes fisiològics, entesos com a entitats altament inter-relacionades, regulades i integrades.

Objectius:

(1) Introduir a l'alumnat els principals conceptes estructuradors de la ciència de la Zoologia, amb l'objectiu de:

(I) entendre la sistemàtica i les relacions filogenètiques entre els principals grups d'animals com a resultat de processos evolutius i adaptatius.

(II) conèixer els principals nivells d'organització i patrons arquitectònics dels animals.

(2) Donar uns coneixements referits als principals grups d'animals sobre:

(I) les seves característiques morfològiques,

(II) els cicles biològics,

(III) la importància ecològica i

(IV) les interaccions amb l'home.

(3) Assolir els coneixements bàsics en fisiologia animal, que inclouen:

(I) Conèixer l'organització, i les bases anatòmiques i funcionals dels sistemes fisiològics animals, amb especial atenció a humans.

(II) Identificar el paper i importància dels principals sistemes reguladors o de control.

(III) Conèixer les principals bases biofísiques, cel·lulars, moleculars i bioquímiques dels sistemes fisiològics per entendre'n el seu funcionament.

(IV) Entendre els diferents sistemes fisiològics com a entitats altament interrelacionades i integrades.

(V) Entendre la fisiologia dels organismes animals, i en particular dels humans, com a base per al desenvolupament d'estudis i d'aplicacions microbiològiques.

Resultats d'aprenentatge

1. CM05 (Competència) Avaluar la dinàmica global dels sistemes naturals a les diferents escales d'anàlisi per donar respostes innovadores a les demandes de la societat i a la cura del medi ambient.
2. CM06 (Competència) Integrar coneixements i habilitats del camp de la biologia, treballant individualment i en grup, per elaborar i presentar per escrit o de manera oral i pública un treball científic.
3. KM08 (Coneixement) Definir l'estructura, l'organització i el funcionament dels diferents tipus de cèl·lules, teixits i sistemes fisiològics en els organismes vius.
4. KM09 (Coneixement) Descriure la diversitat taxonòmica, morfològica i anatòmica dels principals grups d'organismes vius i la seva posició dins dels ecosistemes.
5. SM06 (Habilitat) Relacionar les principals bases biofísiques, cel·lulars, moleculars i bioquímiques dels sistemes fisiològics amb el seu funcionament.
6. SM08 (Habilitat) Interpretar les bases de l'evolució i la seva relació amb l'estructura i el funcionament dels sistemes biològics en tots els nivells d'organització.

Continguts

MÒDUL I: fonaments de Zoologia

- Definició i objecte de la Zoologia. Concepte i característiques de animal. Situació actual dels animals al món viu. Conceptes d'espècie. Variabilitat específica qualitativa i quantitativa. Aïllament reproductor. El procés de l'especiació: tipus i causes. Biodiversitat. Concepte i nocions de Zoogeografia. Zones zoogeogràfiques. Espècies cosmopolites i espècies endèmiques.
- Principis bàsics de la Zoologia. Anatomia i Morfologia. Concepte d'anatomia. Estudi morfològic. Concepte d'homologia i homoplàsia. La ordenació del món animal: Filogènia. Sistemàtica. Taxonomia: concepte de taxó. Nomenclatura: regles de nomenclatura animal. Visió filogenètica actual dels animals. El patró arquitectònic dels animals: Nivells estructurals d'organització. Arquetip i plans d'organització animal. Concepte i tipus de simetria.
- Reproducció animal. Reproducció i sexualitat. Tipus de reproducció asexual i sexual. Partenogènesi. Significat adaptatiu dels diferents patrons reproductius.
- Desenvolupament animal. Desenvolupament embrionari. Ontogènia. Segmentació. Gastrulació. Formació del mesoderm. Celoma: importància de l'aparició del celoma. Organogènesi. Desenvolupament postembrionari. Desenvolupament directe i indirecte. Metamorfosi. Cicles biològics.

MÒDUL II: diversitat zoològica

- Porífers. Organització cel·lular. Tipus estructurals. Grups representatius. Organització evolutiva dels grups. Adaptacions funcionals al medi aquàtic.
- Metazous diblàstics. Cnidaris. Caràcters generals. Elements cel·lulars. Grups representatius. Cicles biològics.
- El nivell triblàstic. Protostoms Lofotrocozoous. Plathelminths. Caràcters bàsics. Adaptacions dels diferents grups al parasitisme. Cicles biològics d'espècies amb importància parasitària.
- Anèl·lids. Caràcters bàsics dels anèl·lids. Grups principals i les adaptacions als diferents hàbitats. Importància i utilització dels anèl·lids per l'home.
- Mol·luscs. Caràcters bàsics del grup. Importància de la conquilla i la seva evolució. Grups principals i les seves adaptacions als diferents hàbitats.
- Protostoms ecdisozoous. Nematodes. Caràcters bàsics. Adaptacions als diferents tipus de vida. Cicles biològics més representatius.
- Artròpodes. Caràcters generals. Estructura i importància de la cutícula. Elements bàsics de un segment. Tagmosi. Característiques generals dels diferents grups d'artròpodes i les seves adaptacions ambientals.
- Hexàpodes (Insectes). Caràcters bàsics. Importància del grup. Grups principals. Els insectes i l'home.
- Deuteròstoms. Equinoderms. Organització general del grup i diversificació adaptativa.
- Cordats. Caràcters exclusius dels cordats. Caràcters comparats d'Urocordats i Cefalocordats. Biologia dels dos grups.
- Diversitat de Vertebrats I. Agnats i Gnathostomats. Caràcters generals comparats. Diversitat i adaptacions ambientals.
- Diversitat de Vertebrats II. Amfibis, Rèptils, Aus i Mamífers. Caràcters generals comparats. Diversitat i adaptacions ambientals.

MÒDUL III: fonaments de Fisiologia Animal

- Introducció a la Fisiologia Animal.
- Comunicació intercel·lular.
- Excitabilitat elèctrica I: neurones.
- Excitabilitat elèctrica II: múscul.
- Compartiments líquids. Sang.
- Fisiologia cardiovascular.
- Fisiologia de la respiració.
- Funció renal.
- Fisiologia gastrointestinal.
- Sistema endocrí i reproducció.
- Sistema nerviós.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de teoria	36	1,44	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Seminaris i resolució de casos	9	0,36	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Tipus: Supervisades			
Preparació de seminaris	2	0,08	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Tutories en grup i individuals	6	0,24	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Tipus: Autònomes			
Estudi i resolució de problemes	59	2,36	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Lectura de textos	6	0,24	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Recerca bibliogràfica	6	0,24	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Redacció de treballs	10	0,4	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Resolució de casos	7	0,28	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08

La metodologia utilitzada en aquesta assignatura per assolir el procés d'aprenentatge es basa en fer que l'alumnat treballi la informació que se li posa al seu abast. La funció del professorat és donar-li la informació o indicar-li on pot aconseguir-la, tot guiant-lo i tutoritzant-lo perquè el procés d'aprenentatge pugui realitzar-se eficaçment. Per assolir aquest objectiu, l'assignatura es basa en les següents activitats:

Classes teòriques:

Amb aquestes classes l'alumnat adquireix els coneixements científico-tècnics bàsics de l'assignatura que ha de complementar amb l'estudi personal dels temes explicats.

Seminaris:

La missió dels seminaris és promoure la capacitat d'anàlisi i síntesi, el raonament crític i la capacitat de resolució de problemes. Als seminaris es treballen els coneixements científico-tècnics exposats a les classes magistrals per a completar la seva comprensió i aprofundir en ells, desenvolupant diverses activitats: vídeos sobre temàtica zoològica, resolució de qüestions relacionades amb els temes tractats, anàlisi d'informació ecofisiològica i zoològica, etc., així com l'anàlisi, discussió i resolució de problemes de fisiologia, treball en grups reduïts al voltant de temes d'especial interès tant en fisiologia animal, zoologia, com en microbiologia.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Seminaris Fisiologia Animal	10%	1,5	0,06	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Seminaris Zoologia	12,5%	1,5	0,06	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Teoria Fisiologia Animal	40%	3	0,12	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08
Teoria Zoologia	37,5%	3	0,12	CM05, CM06, KM08, KM09, SM06, SM08

Aquesta assignatura/mòduls no contemplen el sistema d'avaluació única, i té un procés d'avaluació continuada al llarg de tot el curs. Aquesta inclou més de tres activitats avaluable, de tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, i cap de les activitats representa més del 50% de la qualificació final. L'avaluació d'aquesta assignatura es realitza de manera independent per les dues parts de l'assignatura, Zoologia i Fisiologia Animal, i cada mòdul representa el 50% del curs. Per a cada mòdul, l'avaluació es realitza segons els següents criteris:

Avaluació de seminaris:

Es realitza avaluació de:

- Treballs individuals o grupals que es presenten durant els seminaris o en dates posteriors a aquests.
- Proves grupals i/o individuals, que es poden desenvolupar al llarg dels seminaris.

La nota corresponent als seminaris té un pes global del 25% en el mòdul de Zoologia i del 20% en el mòdul de Fisiologia Animal.

Aquesta activitat no té possibilitat de recuperació.

Avaluació de la teoria:

Exàmens parcials:

En aquesta part s'avaluen individualment els coneixements assolits per l'alumnat a la assignatura, així com la seva capacitat d'anàlisi, síntesi i de raonament crític.

Es realitzen 2 exàmens parcials per cada mòdul de l'assignatura. La nota mínima per fer mitjana entre parcials del mateix mòdul és de 5 sobre 10 a Zoologia, i de 4.5 sobre 10 a Fisiologia Animal.

La nota corresponent a teoria té un pes global del 75% en el mòdul de Zoologia i del 80% en el mòdul de Fisiologia Animal.

Examen de recuperació:

Al mòdul de Zoologia s'hauran de presentar els estudiants que no hagin superat algun dels exàmens parcials. Al mòdul de Fisiologia Animal s'haurà de presentar l'alumnat que hagi obtingut una nota final de teoria o de tot el mòdul (teoria i seminaris) inferior a 5 sobre 10.

Consideracions finals:

Només es farà mitjana i es podrà superar l'assignatura quan la nota de cada mòdul sigui igual o superior a 5 sobre 10. L'assignatura s'aprova amb una nota final igual o superior a 5 sobre 10.

"Per participar a la recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul. Per tant, l'alumnat obtindrà la qualificació de No Avaluable quan les activitats d'avaluació realitzades tinguin una ponderació inferior al 67% en la qualificació final".

Bibliografia

Infografia sobre com buscar llibres electrònics: <https://ddd.uab.cat/pub/guibib/224929/bibrecdigitals.pdf>

Referències de Zoologia

AAVV. Història natural dels països catalans. Vols. 8-14. Ed. Enciclopèdia Catalana.

Brusca RC, et al (2022). Invertebrates. 4th ed. Ed. Oxford University Press.

De Iuliis G, Pulerà D (2019). The dissection of Vertebrates. 3rd ed. Ed. Academic Press.

Hickman CP, et al (2020). Integrated Principles of Zoology. 18th ed. Ed. McGraw-Hill.

Kardong KV (2018). Vertebrates: comparative anatomy, function, evolution. 8th ed. Ed. McGraw-Hill.

Pough FH, et al (2019). Vertebrate life. 10th ed. Ed. Oxford University Press.

Referències de Fisiologia Animal

Barrett KE, Barman SM, Brooks HL, Yuan JX-J. Ganong. Fisiología Médica. McGraw-Hill Interamericana de España SL, 26a ed, 2020.

Fox SI. Fisiología Humana. McGraw-Hill Educación, 14a ed, 2017.

Hall JE, Hall ME. Guyton y Hall: Tratado de Fisiología Médica. Elsevier, 14a ed, 2021.

Koeppen BM, Stanton BA. Berne & Levy Physiology. Elsevier, 7a ed, 2017.

Pocock G, Richards CD, Richards DA. Human Physiology. Oxford University Press, 5a ed, 2017.

Silbernagl S, Despopoulos A. Fisiología. Texto y Atlas. Editorial Médica Panamericana, 7a ed, 2009.

Tortora GJ, Derrickson BH. Principles of Anatomy and Physiology. Médica Panamericana, 15a ed, 2021.

Tresguerres J.A.F. Fisiología Humana. McGraw-Hill Interamericana de España SL, 4a ed, 2010.

Widmaier EP, Raff H, Strang KT. Vander's Human Physiology. The Mechanisms of Body Function. McGraw-Hill Education, 15a ed, 2018.

Enllaços web:

Animal Diversity Web: <https://animaldiversity.org/>

Campus Virtual de la UAB: <https://cv.uab.cat/portada/ca/index.html>

Enciclopedia virtual de los vertebrados ibéricos. <http://www.vertebradosibericos.org/>

Howard Hughes Medical Institute. <https://www.biointeractive.org/classroom-resources>

Programari

Cap.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	711	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	712	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	71	Català/Espanyol	primer quadrimestre	tarda